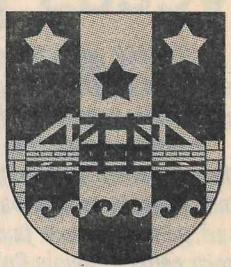

Mazsalacietis

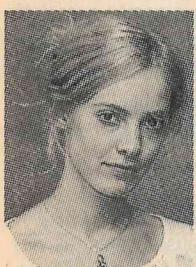

«Liesmas» pielikums

2006. gada 13. septembrī

Bezmaksas

REDAKTORA SLEJA

Rudens klāt!

Man kādreibz nepatika rudens. Tad kļuva tik auksts, un vasaras arī bija žēl, un kur nu vēl skolas sākums... Bet pavisam nesen atklāju, ka šī nepatika ir pagaisusi. Rudens ir skaists savā bezgalīgajā svītīgumā, ar kādu tas noliec puķu galvas, savā dūmākainajā rīta vēsumā, ar kādu tas aplāj pasauli, savā mierīgajā zeltaino lapu atspulgā dīķa ūdenī saulainās atvasaras dienās! Rudens māca samierināšanos. Rudens māca gatavošanos, un tanī pašā laikā rudens ir tik žēlsirdīgs — kā rūpīgs tēvs tas sasēdz un nomierina pasauli savā lapu segā, lai ziemas miegā nevienam nebūtu salti. Un turklāt — rudens aicina uz darbu — rimtu, mierīgu, uzcītīgu darbu pēc vasaras skriešanām un trallināšanām.

Sis «Mazsalacietis», pēc maniem aprēķiniem, jau sanāk divpadsmitais pēc kārtas. Gads apkārt? Jā, patiesi, jau veselu gadu reizi mēnesī jūsu mājās ienāk «Mazsalacietis» ar mēneša aktuālākajiem notikumiem mūsu pilsētas dzīvē, ar intervījām, stāstiem un svaigākajām ziņām. Paldies par jūsu atbalstu, sadarbību, paldies par labiem vārdiem, paldies arī par kritiku — tā palīdz augt un pilnveidoties!

Joprojām «Mazsalacieša» komandas sastāvs ir mainīgs.

Brižiem tas ir vienpersonisks, brižiem kāds nāk talkā — īpašs paldies Mazsalacas vidusskolas meitenēm, kas cītīgi darbojās pie «Mazsalacieša» tapšanas vasaras mēnešos. Ja tomēr vēl ir kāds, kas sevī jūt apslēptu žurnālista talantu, es no sirds aicinu nebaudīties, bet pamēģināt — kopā ir ne tikai jautrāk, bet arī idejām bagātāk un interesantāk! Darbosimies, strādāsim no sirds ktrs to darbu, kādu esam izvēlējušies, un lai mūsu pūles būtu citam citu atbalstīt, uzmundrināt un palīdzēt, nevis noplēt un iemīt zemē, lai uz citu neveiksmēm pakāptos augstāk! Esiet priecīgi rudēni, mīlie, un, ja nav saules — kļūstiet paši par tādu!

ILZE MITĀNE

JAUTĀJAM MAZSALACIETIM

Ar ko tev šis 1. septembris ir īpašs un vai esi ko apņēmies?

Evija:

— īpašs ir tas, ka šodien sākšu mācīties 9. klasē! Un apņēmusies esmu šogad kārtīgi saņaut ar mācībām, lai varētu devīto.

Girts:

— 1. septembris ir īpašs ar to, ka atkal jāsāk iet skolā — jau devīto gadu. Apņēmies esmu joti mācīties.

Dinārs:

— Man joti gribējās iet skolā — tāpēc arī 1. septembris ir īpašs. Nosolījies neko tādu sev neesmu... nē, tomēr esmu gan — labi mācīties!

Linda:

— Jauki bija satikt draugus pēc vasaras! Nosolījusies esmu klausīt skolotājus un labi mācīties!

Vecās pagastmājas stāsts

...Uz 1867. gada likuma pamata top ievesta jauna, no muižas pilnīgi neatkarīga pagasta pašvaldība, pagasta valde, pagasta tiesa.

legūstot no muižas vienu no jaunizmēro- tiem gabaliem nodomātam Mazsalacas mie- tam, pagasta sabiedrība liek 1867. gada pava- sarī pamatu savam jaunam pagasta namam, koka celtnei. (Reinis Cukurs, «Mazsalacas pa- gesta chronika»)

Tā aizsākās pagastmājas stāsts tālajā 1867. ga- dā, un šogad šī vecā, cienījamā māja svin 139. dzimšanas dienu.

Mazliet vēstures

Daudz gadu ir aizsteigušies, bet cik daudz vairāk notikumu savās sienās tur un sargā vecā pagastmāju! Redzēto un piedzīvoto pilnībā pastāstīt varetu tikai pagastmājas logu acis, kas tagad diemžēl kļuvu- šas nespodras un tumšas.

Jo tieši šeit, Rīgas ielā 4/6, bija visu notikumu deģpunkts — sākot no pašiem Mazsalacas miestiem pirmsākumiem šeit tika domāts, spriests un darīts, šajās telpās pirmoreiz tika pieņemti patstāvīgi lēmu- mi, tīses un izdoti likumi. «...Līdzīnējā, no muižas atkarīgā pagasta tiesa savas sēdes noturēja muižā, kādā kungu ierādītā telpā, bet pagasta vecākie ne- bija nekas cits, kā muižas stārasti.» (R. Cukurs, Mazsalacas pagasta chronika)

Pagasta nams piedzīvojis gan labus, gan sliktus laikus, mītītu, kurā lemts par muižas dedzināšanu, kādu laiku šīs nams deviš pajumti skolas bērniem.

...1927. gada 29. decembrī tika atzīmēta pagas- ta nama 60. gadu pastāvēšanas piemiņa;

...1935. gadā šeit sāka noturēt ikmēneša mier- tīses sēdes;

...1938. gada 27. martā noturēti lauksaimniecī- bas grāmatvedības kursi;

...1936. gada vasarā starp 5. maiju un 25. augustu top norādītos pagasta nams. (R. Cukurs, Mazsalacas pagasta chronika)

Šie ir tikai daži izraksti no vecās R. Cukura Maz- salacas hronikas, pagastmāju savās piezīmēs min arī N. Luste. Tomēr, lai cik ītas ir piezīmes, var no- jaust, ka cauri gadu desmitiem šī ēka uzticami pildī- jusi savu uzdevumu — šeit bija dzīva rosiņa Mazsa- lacas pilsētās labā. Tomēr nāca pēckara gadi, kad hronika vairs netika rakstīta. Kas notika ar pagast- māju šajā laikā?

Lūk, ko stāsta kāda šīs mājas iemītniece par lai- kiem, kas nav minēti Reija Cukura hronikā.

Mani no dzintītās Krievijas uz Latviju, uz Līvā- niem atveda vācieši. Mazsalacā bija linu fabrika — tātādās darbs, tāpēc arī pārvācos uz Šejienu dzīvot.

Pirmskara laika mājas ūpašnieks bija aizbēdzis uz ārzemēm, un par mājas saimnieku kļuva Karla Deņīlovs.

Vecajai pagastmājai Rīgas 4/6 šogad aprīt 139. dzimšanas diena.

Es Rīgas ielā 4/6 dzīvoju tikai divus gadus, pie- skatot Deņīlova saimniecību. Viņam bija daudz lo- pu — pēc izsūtīšanām viņš lopus savāca no pames- tajām mājām.

Šajā laikā vienā no istabām — netālu no tās istabas, kur es mitinājos, bija ietaisīts cietums kara gūstekņiem. Es nezinu, kas šie cilvēki bija — karš paliek karš, tad neko tāti nevarēja zināt. Zinu vienīgi to, ka šos gūstekņus pēc tam aizveda uz purvu nošaut...

Pēc tam šī ēka nonāca vietējās varas īpašumā, un te izmitināja daudz ģimeņu — katrā istabīpā kāds dzīvoja.

Tomēr arī tas neglābā šī ēku no aizmiršības un laika zoba.

Varbūt kāds vēlas...?

Vēl 80.-90. gados vecās pagastmājas pirmajā stāvā atradās Tautas lietišķas mākslas studija, kur Mazsalacas sievu rakstītie dūraiņi, austās segas, zekes, izšuvumi u.c. rokdarbi tapa un, izstādīti apskatei, sildīja vecās mājas sienas. Tajā laikā ēkas ūpašnieks bija Visvaldis Feldmanis, kas neveiksmīga biznesa rezultātā ēku pārdeva Gunāram Bajinskam — ārzemju latvietim, kas nekad tā tāti par šo savu ūpa- šumu nav rūpējies un pēc telefonsarunas ar «Maz- salaciem» lika norast, ka arī nākotnē netaisās to darīt.

Nekādu tālejošu plānu attiecībā uz šo ēku man nav. Kad pirku, man bija ideja to restaurēt, uztāsot tur viesnīcu. Taču nu esmu aizņemts ar citām darī- sanām un dzīvoju Neretā — tas ir Latvijas otrā ma- lā attiecībā pret Mazsalacu...

Latvijas Republikas valsts kultūras pieminekļu aizsardzības galvenais inspektorā Valmieras rajonā Jānis Kalnačs pēc «Mazsalacieša» lūguma konsta- tēja, ka, lai arī veca un savas kultūrvēsturiskās vērtības ziņā ievērojama kā vietējās nozīmes kultūrvēsturiskais objekts, ēka nekad nav iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

— Ja ēka būtu iekļauta šādā sarakstā, varētu ru- nāt par tās atjaunošanu vai saglabāšanu, rakstot projektus un pretendējot uz valsts līdzekļiem ēkas saglabāšanai, — tas varētu būt jaunam jumtam, lo- gu nomaiņai, izpuvušu siju vai sienu labošanai. Tie- sa, arī šīs summas nav lielas. Tomēr, kamēr ēka ir privātpāšums un nav arī aizsargājamo kultūras pie- minekļu sarakstā, neviens cits bez ūpašnieka neko nav tiesīgs darīt, — saka Jānis Kalnačs.

Lai objektu iekļautu valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā, ir nepieciešama iniciatīva gan no privātpāšnieka puses, kas būtībā ir diezgan neveik- smīgi privātpāšniekiem — tiek uzlikti dažādi ierobe- žumi, un process maksā naudu, gan arī no vietējās pašvaldības.

Vai tiešām nav nekādu iespēju saglabāt vecu, nozīmīgu ēku, ja tā ir privātpāšums?

— Tādā gadījumā iniciatīvai jānāk no vietējās pašvaldības. Pašvaldībai vajadzētu vest sarunas ar privātpāšnieku, iespējams, iziet uz kompromisiem, palīdzēt materiāli, ja tas nepieciešams.

Gunārs Bajinskis uzsvēr, ka pašlaik nav aktuāli ēku virzīt uz vietējās nozīmes kultūrvēsturisko objektu sarakstu, bet, ja atrastos kāds interesents, viņš noteikti būtu ieinteresēts māju pārdot.

Vai jūs to pārdotu arī pašvaldībai, ja tāda inte- rese būtu?

— Katrā ziņā varētu par to runāt, taču zinu, ka Mazsalacas pašvaldība nav ieinteresēta atgūt šo ēku. Varbūt kāds privātais vēlas? — jautā Gunārs Bajinskis.

Mazsalaca — pilsētbūvniecības piemineklis

Jānis Kalnačs atzīst, ka Mazsalaca teju vai varētu būt pat pilsētbūvniecības piemineklis tās vecās un unikālās koka apbūves dēļ. Taču, un šeit jāuzne- mas ziņā vajina Valsts kultūras pieminekļu aiz- sardzības inspekcijai, Mazsalaca nemaz neesot tā tāti apsekota. Pēdējā lielajā valsts aizsargājamo kul- tūras pieminekļu saraksta stādīšanā 1995. gadā Mazsalaca esot palikusi inspekcijas neapskaitīta...

Kad varētu būt nākamā kultūras pieminekļu ap- sekšana?

J. Kalnačs:

— Tad, kad kāds to ļoti rosinātu. Pašlaik nav plā- nots rīkot kādu lielu masveida apsekošanu, tas viss ir atkarīgs no vietējā entuziasma un ieinteresētābas. Piemēram, Rūjienā ir atsevišķs speciālists — leva Zemīte, kas nodarbojas ar Rūjienas koka arhitektūru, tur var just, ka šī dzīvība ir. Mazsalacā savukārt šīs dzīvības nav...

Bail pat iedomāties, cik Mazsalacā vēl ir šādu vecu, senaizmirstu māju, cik ir aizgājušas nebūtībā un cik vecu kukažiņu vada savus pēdējos gadus šaisaulē!

Mazsalacā ir gana daudz aizsargājamo valsts kultūras pieminekļu, piemēram, Valtenberģu muīžas komplekss — muīža, abas kalpu mājas un klēts, ne- lielā saimniecības ēka parkā un arī bēdīgi slavenie muīžas stalji, kuriem līdzīgs likenis kā vecajai pa- gastmājai. Abas vecās kapličas — Numersu un taga- dējā izvadišanas kapliča.

J. Kalnačs: — Projekta variantā ir palicis Āža krogs un Sv. Annas baznīca. Principā jau arī tagad notiek apsekošanas — reizi gadā es apsekoju jau esos pieminekļus, bet tiem, kas ir projekta varian- tā, man diemžēl neatliek laika...

Arī šoreiz jautājums paliek atklāts — cik ilgi vēl Mazsalaca var atlauties gulēt uz veciem lauriem, lepni skandinot par dažiem uzspodrinātajiem kultū- ras pieminekļiem — Valtenberģu muīžu, Sarkānā Krusta ēku jeb muīžas kalpu māju un Velnaluu, kas ir arheoloģiskais kultūras piemineklis, tanī pašā laikā bikli novēroties no fantastiskajiem, bet uz sabruk- šanas robežas esošajiem muīžas staljiem, senā Āža kroga un tām daudzajām koka mājelēm, kas, pašlaik izskatoties nožlojami, patiesībā nes Mazsalacas vēsturisko vērtību uz saviem sagumušajiem ple- ciem?

ILZE MITĀNE

MŪSU UZNĒMĒJS

«Dzintaros» saimnieko enerģiski

Skaņkalnes pagasta «Dzintaros» saimnieko Zirnīšu ģimene — Magnuss un Inese, kā arī bērni Evita un Māris. Gandrīz nevienam jau vairs nav jaunums, ka «Dzintari» ir vieta, kur apskatīt netradi- cionālu hobiju darba augļus — strausus, dažādu šķirņu trušus, kā arī padomju laika automašīnas.

Lielie dīvaini

Par strausiem saimnieks smeja, ka tie ir radījumi ar stipri mazām smadzenēm, jo to uzvedība mēdz būt pavisam divaina. Saimniecībai pieder 3 pieaugušas strausu mammas, bet ir plānots iegādāties vēl 20 strausu mazuļus, kā iepirkst teatā Latvijā. Mērķis ir izveidot strausu fermu galas ieguvei, kā arī tūrismam, jo cilvēkiem strausi ļoti patīk un interesē. Saimnieks pats ir izveidojis arī strausu audzētāju biedrību.

— Strausus audzēt ļoti ērti tādā ziņā, ka strausiem nav slimību. Vienīgais iemesls, kāpēc strausu var nākties zaudēt, ir kājas lūzums, jo tām putniem patīkējot nekadīt nekādi nav iespējams, — stāsta saimnieks.

Putni var nodzīvot aptuveni 70 gadus un tie ir spējīgi skriet līdz pat 80 km/h. Viena pieauguša strausa uzturēšana gadā izmaksā aptuveni 1200 eiro, jo strausa apēd aptuveni 2,5 kg baībās dienā. Putniem ir ne- pieciešama ūpašnieka sīvība, jo strausiem, atšķirībā no radniecīgajiem pirmsenīcēm nandu un emu, nav tik ass knābis, lai varētu sašķelt baībī, tāpēc tie ikdienā jāēdina ar speciālu kombinēto baībī. Ziemā putni tiek baroti ar rīvētām bietēm, kājiem un burkāniem. Pieaudzis strauss var svērt pat 120 kg, bet saimnieks stāsta, ka strausi ir diezgan mierīgi radījumi, ja tos lieki netracina un nebiedē. Taču, ja gadās pretējais, strauss ir spējīgs ar kājas nagu iecirst pat 1,5 m augstumā. «Dzintaru» strausi par laimi nekad nav mēģinājuši nevienam uzbrukt, visa energija tiekot izmantota, plūcoties savā starpā.

Strausi ir kā cilvēki, stāsta saimnieks, arī tiem ir savas nesaskājas un nebūšanas, kā arī māka iejusties savā kolektīvā un kopā sadzīvot.

Visas strausu mammas kopā sezonā izdēj aptuveni 40 olas. Interes-

santi, ka olas dēj strausu mātītes, bet perē tēviņi, kā arī paši veido lig- zdu, kurā tās sargāt. Tād gan jāuzmanās, jo perēšanas laikā strausu tēviņi ir ļoti agresīvi.

Strausus ir iespējams tā kā nedaudz apmānīt, ja apgērbjas mēlnā apgērbā — tad strausu mātītes domā, ka ir ieradies tēviņš, un sāk sa- vu izrādīšanās deju. To izmantojot, var veikti savākt olas! Strauss olas sāk dēt tikai otrajā dzīves gadā, un vienas olas svars ir vidēji 1,7 kg — no vienas olas tā kārtīgi var pārest 12 cilvēku.

Garausu kolonija

Ģimenes hobījs arī trūši. Pavisam saimniecībā ir ap 10 šķirņu tru- ši, kopumā vairāk nekā 150 dzīvnieku.

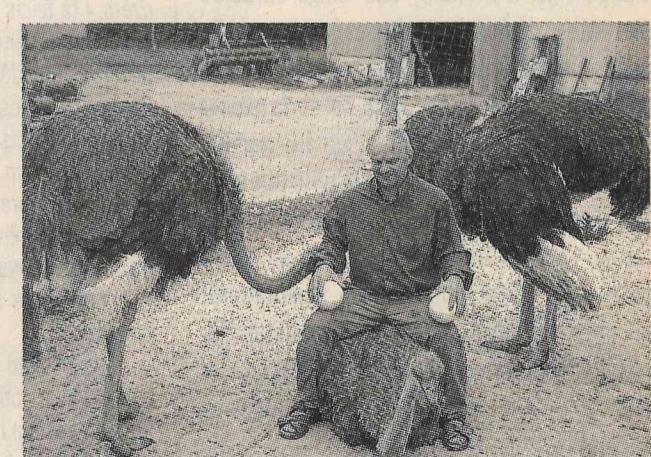
Ar trūšiem jāapieties ļoti uzmanīgi, teic saimnieks, jo jāuzmanās, lai netīšām kopā ar zāli vai sienu netiek iebarota kaut nelielā dalījā pelē- juma, kas trūšiem var būt pat nāvējoša. Trūšiem ir arī ļoti daudz iespē- jamu slimību, tāpēc jāuzmana, lai viess ir, kā nākas. Trūšus "Dzintaros" izmanto gan ādu ieguvei, gan gaļai, kā arī tie tiek vesti uz izstādēm un rādīti tūristiem.

Brr-brrr-braucamie

Vistuvāk saimnieka sirdij ir padomju laiku auto. «Dzintaros» ir ap- skatāmi auto pat no pagājušā gadsimta 20. gadiem. Saimnieks pats restaurē savus auto, un, lai arī process ir grūts un darbītīgs, intere- se par auto tākai aug. Restaurēšanai tiek izmantota ūpaša smilšu pisto- le, ar kuru ir iespējams no auto pārseguma iznīcināt pat vissīkākās rū- sas dalījus.

Auto ir iegūti no visām Latvijas malām, arī no ārzemēm. Mašīnas ir visdažādākās — gan ikdienas, gan militāriem nolūkiem lietojamas, arī kravas auto, invalīdu mašīnas, kas ļoti liels retums, ir arī veco laiku motocikli. Par katru auto ir sava stāsts, saka saimnieks.

— Cilvēku attieksme dažreiz ir neizprotama. Kad vēlies no kāda pār- pirk tādu padomju laika brīnumu, cena pēķši uzlec grieztas, bet pēc

Magnuss Zirnītis un viņa strausu mammas.

Foto no personiskā arhīva

pusgada, kad nav vairs kur likt, paši piedāvājas to pārdot par pāris des- mitiem latu.

Veco auto c

Dzīves pieredzi meklējot

Septiņpadsmitgadīgie vācu puiši Joshua Merlin Diener un Luca Salvatore Venjacob septembrī sākumā ieradās Mazsalacā, lai iepazītu citu kultūru, iegūtu jaunus draugus un darītu sabiedriski lietderīgu darbu, veselu gadu strādājot dažādās iestādēs Mazsalacā.

— Divis, — smaidot man saka Luca. Laikam manu vaicājoši pacelto uzacu dēļ viņš aši pārlabo: divi, trīs, četri...

O, tu māki latviski?

Luca: Es Vācijā mazliet pamācījos latviešu valodu. Kāds latviešu puisis no Rīgas divas nedēļas pa divām stundām dienā man mācīja runāt latviski. Tas nav daudz, bet ir labi zināt vismaz pašas vienkāršākās frāzes. Es zinu gadalaikus, māku skaitā līdz 1000 un vēl pateikt pašas vienkāršākās lietas. Mācoties bieži gan gadījās, ka aizgāju gulēt ar daudziem latviešu valodas vārdiņiem galvā, bet no rīta tie visi bija pagaisusi...

Pastāsti, kas bija par iemeslu, kāpēc jūs abi nokļuvāt šeit, Mazsalacā!

Luca: Es gribēju redzēt pasauli un īpaši — Austrumeiropu. Avīzēs Vācijā par Austrumeiropu raksta tikai sliktas lietas — piemēram, par karu, nabadzību, tikai neko labu! Bet, kad es runāju ar cilvēkiem no Austrumeiropas, izrādījās, ka viss ir pavisam citādi. Viņi teica, ka informācija presē ir pārāk sagrozīta, pārspilēta.

Protams, gribējās arī pārmaiņas — cita valsts, cīta kultūra, interesanti!

Esmu ievērojis, ka cilvēki šeit smaida — Vācijā gan ne, jo bieži daudzi staigā ar betona ģimjiem.

Es grib redzēt pasauli un iemācīties daudz vārāk nekā to, ko uzskata par normu Vācijā. Es skatos uz savas pilsētas iedzīvotājiem, un viņi man liekas tik... maz zinoši! Viņi nezin nenieka par, piemēram, Spānijas, Francijas, Itālijas vai citu valstu kultūrām! Viņi mēdz teikt — es esmu no Vācijas, šī ir mana valsts, mana pilsēta, mana valoda, nekas cits mani īpaši neinteresē.

Es tā negribu. Es labprāt gribētu celot no valsts uz valsti, padzīvot dažus gaudus katrā no tām.

Kā jūs abi nokļuvāt tieši Mazsalacā?

Luca: Mums katram ir sava stāsts.

Manējais ir šāds. Vienu dienu manā klasē ienāca sieviete, kas stāstīja par iespēju gadu strādāt

Latvija nav populāra vieta, kurp doties, jo, pirmkārt, šeit ziemās ir auksts, otrkārt, Vācijā neprot latviešu valodu, un treškārt — tu esi jūžēm tālu no savas ģimenes, draugiem.

Latvijā un gadu — savā pilsētā. Tad vēl par Mazsalacu es neko nezināju. Es nospriedu — kāpēc gan ne? Es Vācijā nekādi neverēju atrast darbu, un šī man kā vienīgā iespēja kaut ko mainīt.

Pēc nedēļas mēs atkal tikāmies, un skolotāja teica, ka šī vieta varētu būt Mazsalaca. Viņa man pastāstīja par Latviju, par darbu, kas man būs jāveic, par cilvēkiem.

Latvija vispār nav populāra vieta, kurp doties, jo, pirmkārt, šeit ziemās ir auksts, otrkārt, neviens neprot latviešu valodu, un treškārt — dzīvojot Latvijā, tava ģimene un draugi atrodas pietiekami tālu, lai neverētu tos apjomītu, kad vien iegribas.

Joshua: Pēc skolas beigšanas es internētā mēlēju darbu un uzdūros darba piedāvājumam Latvijā. Iesākumā es nodomāju — darbs Latvijā? Hmm... nu diez vai. Parunājos ar klasses skolotāju, un viņa teica — noteikti brauc, es tev uzrakstīšu ieteikuma vēstuli, vismaz kaut ko piedzīvosi.

Kāda Mazsalacieša lasītāja jautā:
«Kas notiks ar vietu, kur agrāk stiepās dzelzceļa sliedes? Pēdējoreiz to redzēju uzartu. Vai skolēniem un citiem gājējiem tagad visu ziemu būs jākļumburē pār nedrošo dzelzceļa tiltu, baidoties paslīdēt un iekrist Salacā?»

Atbild pilsētas mērs Ojārs Beķeris:

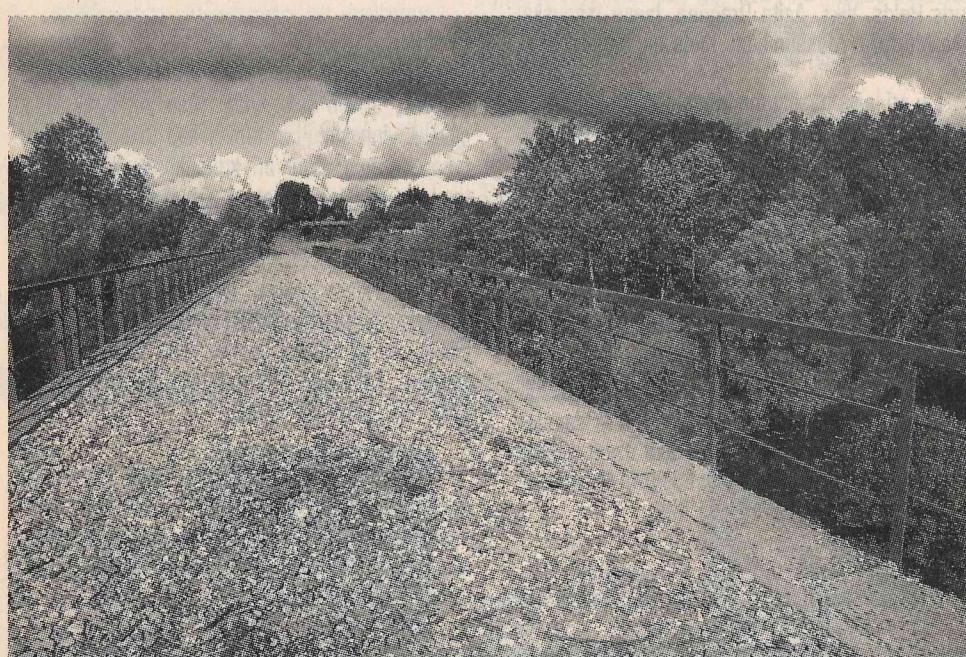
— Dzelzceļa tilts pār Salacu ir Valmieras rajona padomes īpašums. Mums jau ilgstoši ir bijusi baiļu sajūta par to, ka var notikt kāda nelaimē tilta slīkta stāvokļa dēļ. Tāpēc jau maijā Mazsalacas un Skāpkalnes pašvaldības griezās ar rakstisku lūgumu pie

rajona padomes tiltu sakātot, lai to varētu izmantot kā gājēju tiltu. Valmieras rajona padome ir ieplānojusi naudas līdzekļus, lai tiltu jau sūruden, praktiski viena mēneša laikā no šī brīža, sakātotu.

Tilts no sāniem tiks norobežots ar metāla žogu, saremontēs margas un nokrāsos. Būs arī ierakti stabī pret autotransportu un ar dzelzs plāksni — vāku novērsta iespēja nokāpt zem tilta.

Arī vieta, kur stiepās dzelzceļa sliedes, jau ir sakārtota. Dzelzceļa špalas Mazsalacas teritorijā tika demontētas, vieta uzarta un nošķidināta — vienīgais, iespējams, pēc rudens lietiem būs vēl jāpārplāne.

Uzskatu, ka pēc šiem darbiem dzelzceļa tilts atkal būs drošs gan skolēniem, gan citiem gājējiem, kas to šķērsos.

Luca Salvatore Venjacob (no kreisās) un Joshua Merlin Diener (no labās).

uz to skatās pa dienām, stundām. Ja palūkojas uz vienu gadu Latvijā visas dzīves kontekstā, tad tas nav nekas. Vienmēr taču var arī izrauties, aizbraukt uz Rīgu, Valmieru, ja klūst pārāk garlaicīgi!

Luca: Turklat mums ļoti gribas redzēt Latviju! Latvija ir ļoti autentiska — ar savu kultūru un tradīcijām. Valsts arī nav īpaši liela — tā ir tik plaša kā viens no 16 Vācijas reģioniem, tāpēc es domāju, ka būs viegli iepazīt visu Latviju šī gada laikā.

Ko darāt brīvajā laikā?

Luca: Pagājušajā gadā sanāca atmost visus manu hobijus, tomēr daži mani joprojām interesē — futbols, basketbols, skriešana. Es arī mazliet dzejoju.

Pilsētas mērs teica, ka nākamnedēļ skolā atsācies futbola pulciņš, kurā es varēšu piedalīties, un basketbola pulciņš, kurā varēs darboties Joshua.

Joshua: Man patīk basketbols un datorspēles. Mans jaunais hobis ir gleznošana.

Vai esat jau Mazsalacā iejutušies?

Luca: Mēs ļoti vēlamies sadraudzīties ar mazsalaciešiem! Diemžēl šonedēļ vēl tas nav īsti izdevies, lai arī esam kontaktējušies ar dažiem. Es domāju, ka tas noteikti ir pirmās skolas nedēļas stress — visi ir tik aizņemti ar jaunām lietām, tai skaitā arī mēs!

Tomēr jāsaka, ka arī komunicēt nav viegli. Daudzi neprot angļu valodu. Kādu dienu meklējām skolas direktori un vienai no skolotājiem vaicājām angļiski: «Kur ir Inese Bērziņa?» Diemžēl viņa pat tik daudz nesaprata...

Kas finansē jūsu uzturēšanos Latvijā?

Joshua: Manu uzturēšanos finansē Gīterslo apriņķa Rotary klubs, kas ir privāta atsevišķu sponsoru organizācija, kura ziedo naudu tādiem jauniešiem kā es — kas grib strādāt ārzemēs, iegūt pierdzi.

Luca: Savukārt man finansējumu sniedz Gīterslo apriņķa padome. Tāpēc šeit Mazsalacā strādājam «par brīvu».

Vēl kādu brīdi pēc intervijas mūsu starpā rit spraiga saruna. Puiši ir enerģiski, laipni un atvērti visam jaunajam, ka ir ap viņiem. Lai arī nesen ieraudzīšies, abi apgalvo, ka Mazsalacā viņiem patīkot itin labi: pagājušajā nedēļā esot apmeklētas Dzejas dienas Ramatā, noklausījusies Rudens kamermūzikas festivāla ietvaros rīkoto čella-klavieru koncertu Mazsalacas vidusskolkā...

Veselu gadu viņi dzīvos starp mums, tāpēc pieņemsim viņus mūsu vidū pēc labākās sirdsapziņas — un kāpēc gan lai tā nebūtu balta patiesība, ka latvieši, bet īpaši jau mazsalacieši, daudz smaida?

ILZE MITĀNE

«MAZSALACIETIS» JAUTĀ

Kāda Mazsalacieša lasītāja jautā:

«Kas notiks ar vietu, kur agrāk stiepās dzelzceļa sliedes? Pēdējoreiz to redzēju uzartu. Vai skolēniem un citiem gājējiem tagad visu ziemu būs jākļumburē pār nedrošo dzelzceļa tiltu, baidoties paslīdēt un iekrist Salacā?»

rajona padomes tiltu sakātot, lai to varētu izmantot kā gājēju tiltu. Valmieras rajona padome ir ieplānojusi naudas līdzekļus, lai tiltu jau sūruden, praktiski viena mēneša laikā no šī brīža, sakātotu.

Tilts no sāniem tiks norobežots ar metāla žogu, saremontēs margas un nokrāsos. Būs arī ierakti stabī pret autotransportu un ar dzelzs plāksni — vāku novērsta iespēja nokāpt zem tilta.

Arī vieta, kur stiepās dzelzceļa sliedes, jau ir sakārtota. Dzelzceļa špalas Mazsalacas teritorijā tika demontētas, vieta uzarta un nošķidināta — vienīgais, iespējams, pēc rudens lietiem būs vēl jāpārplāne.

Uzskatu, ka pēc šiem darbiem dzelzceļa tilts atkal būs drošs gan skolēniem, gan citiem gājējiem, kas to šķērsos.

KULTŪRAS ZINĀS

14. septembrī plkst. 14.00 Rudens kamermūzikas festivāla ietvaros Mazsalacas mūzikas skolā «Jāņa Ivanova 24 skicējumi klavierēm». Muzicē Juris Kalniems (klavieres).

15. septembrī plkst. 18.00 Skāpkalnes Čendertors pie Austra Graša dzejas un mūzikas vakars. Aicināti interesenti!

22. septembrī plkst. 18.00 Rudens kamermūzikas festivāla ietvaros Mazsalacas kultūras centrā «Laik-Zinojumi

Paldies...

Vissirsniņākie pateicības vārdi Mazsalacas vidusskolas skolotājiem Baibai Melkei un Kerstijai Liepiņai par sapratni un palīdzību, dodot galvojumu studiju kredīta saņemšanai.

LINDA PĒTERSONE

Sveiks Goda pilsoni

Mazsalacas pilsētas domes kultūras komiteja aicina visus iedzīvotājus aktīvi iesaistīties Mazsalacas Goda pilsoņa izvēlē. Jūsu priekšlikumus rakstiski gaidīs pilsētas domē līdz 1. oktobrim.

Švētdienas skola

Mazsalacas baptistu draudzē no 1. oktobra atsāksies švētdienas skola. Atklāšana 1. oktobrī plkst. 14.00 kafejnīcas zālē. Mīli aicinām bērnus un jauniešus!

Kultūra, Māksla un Dzeja

Iz Līdzeklis reize un Mērķis;

Spēku tie cīņā mums dod,

Cilvēci augstāku cej.

(J. Rainis)

Latvijas Kultūras fonda Ziemeļvidzemes birojs un Mazsalacas kopa Dzejas dienās 2006 sveic Ramatas pagasta padomi un sākumskolu, tās pedagogus, audzēkņu un vecākus.

Mūsu vissirsniņākie pateicība jums par ilggadējo kultūrsadarbību un atbalstu dramaturģes Marijas Pēķēšanas piemiņas un Dzejas dienu organizēšanā un lieliski sagatavotiem uzvedumiem šajos svētkos Ramatā.

Lai jums radošas veiksmes arī turpmāk!

NELLJA NURMIKA,
LKF kopas vadītāja

Labais gariņš Paegliņš

Augusta beigās 92 gadu vecumā no mūsu vidus aizgāja visu karsti mīlētā un cienītā **Mirdza Paegle**. Ipašs cilvēks, kas daudzu mazsalaciešu sirdis ierakstīs ar Lielo burtu. Atvadām vēl daži vārdi viņas gaišai piemiņai.

Gunta Jēkabsone

Mums katram ir sava Paegliņš, savas atmiņas par viņu. Sešpadsmit gadus līdzīgi man ir bijusi šī sirmā, enerģiskā, mīlā būtne. Nevaru atsaukt atmiņā mūsu pirmo tikšanos, jo ir sajūta, ka esam pazīstamas visu mūžu. Ir tādi cilvēki, par kuriem liekas, ka zinām viņus jau joti sen.

Atmiņu tālēs redzu, ka it visur, kur ir kādas studijas (TLMS «Mazsalaca») izdarības, ir bijusi klāt Mirdza Paegle. Spilgti atmiņā palikušas izstāžu zālētī «Mūsmājas» Rīgas 4/6. Bez viņas nekas nenotiktu, jo Mirdza Paegle regulāri tur dežurēja. Dažādās sanākšanās, jubilejās un nodarbiņās viņa ar savu darbīgumu, labestību un gaišumu bija klāt. Tieša gan, viņa nelabprāt devās ārpus Mazsalacas šajā periodā.

Lai gan aust viņu vairs neauda, toties adīja gan! Raibu raibie cimdi un zekes tika saadīti bezgala daudz.

Paldies, Māri!

Ir skaistī, ja pēc Tevis paliek Tavi darbi, vēl skaistāk, ja Tevi ar labām, gaišām domām atceras daudzi līdzcilvēki.

Paldies Tev par jauno Mazsalacas vidusskolas skolas ēku.

Paldies par Mazsalacas vidusskolā izveidoto spēcīgo skolotāju kolektīvu.

Paldies par prasmi skafīties nākotnē, rūpēties par mūsu bērnu attīstības iespējām un prasmi aizraut citus šo sapņu īstenošanā; prasmi degt un aizdegēt citus.

Paldies par prasmi būt reizē direktoram, vadītājam un reizē būt cilvēkam ar savu domu, pārliecību, degsmi, darbību un arī ar savām vājībām.

Par ideāliem var tikai sapnot. Ar cilvēkiem var sadarbīties, kalnus gāzt.

Paldies par spēju ātri klūt par mazsalacieti un spodrināt pilsētas labo slavu tālu.

Paldies par uzticību, tīcību labajam, prasmi atjaunoties un palikt jaunam, iet nedaudz pa priekšu laikam.

Miša

Ar Māri Rubertu (direktors Mazsalacas vidusskola 1974.g.-1980.g.) skolā ienāca jauninājumi – kabinetu sistēma, kas prasīja materiālās bāzes papildināšanu gan no valsts, gan daudz rūpju un

Paegliņš nekad nesūdzējās ne par ko. Kad prasīju, kā iet, viņa pacēla īķķi uz augšu un teica «Pa pirmo!». Viņa uz visu raudījās ar lielu optimismu. Ja kāda cilvēka izdarības viņai nepatika, viņa ar šo cilvēku tika sasveicinājās, bet garākās sarunās neieklādās.

Un kur tad konfektes! Paegliņam vienmēr kabatā bija aizķēries kāds salaidas našķis, kas pārceļoja bērnu rociņās un pēc tam mutēs. Pieaugušie arī reizēm saņēma šos kārumus...

Man ir sajūta, ka esmu pazaudējusi dvēseli....

Kārlis Lauznis

Paegliņš jau nu joti rūpējās par mums, pūtējiem. Atceros, ka Valkā reiz mums bija skate. Liekas, toreiz pat pirmo vietu dabūjām. Lija nu nepajokam, bet mums visiem tik tādi plāni lietus mētelīši – nu kas tad tie par lietus aiztūrētājiem! Un tad nu Paegliņš nāca ar veselu kaudzi lietusargu – kur viņš tos bija salasījis, nezinu, vēl siltu zupu bija beigās sarūnājis... Galvenais bija tās viņas rūpes par visiem.

Agrāk jau pašdarbība bija pašdarbība – kad tu gāji uz kultūras namu, varēja just, ka tevi tur gaida. Vai tur bija tēja uzvārtīta, vai kāda cepumu šālīte, nevajag jau daudz, lai justos gaidīts. Kad agrāk bija

Paegliņš, tad kultūras namā gaidīja pašdarbniekus, bet tagad diemžēl gaida *humpalniekus...*

Paegliņš bija *riktīgs* mantu pārzinis. Visas tās kultūras nama mantīnas taupīja labāk nekā savējās. Rūpējās par tēriem, par aprīkojumu... Nesen veidām ārā vecās mantas no kultūras nama – izrādās, ka Paegliņš sataupījis *lentinienu* – magnetofonu. Tas tajā laikā bija Kaut Kas – turklāt *visspicākais*, kādu varēja iegādāties, vēl iepakojumā! Savā laikā viņa bija to pietaupījusi – vēl jau var iztikt ar to pašu veico, ja nu pienāktu diena, kad vajag pa īstam... Tāds biji' Paegliņš!

Vija Meikule

Trīskārtīgs paldies! Ar Paegliņi mana dzīve saistījusies it kā trīs dimensijās. Viņa bija mana skolotāja, mana kolēge un – visgrūtāk noformulētieši pēdējo kopīgo īniju – vienkārši Paegliņš. Mīja, bezgala gaiša, optimistiska, labestīga un dānsa sava ceļa gājēja, kas bieži krustojas ar manējo.

Skolotājai jāpateicas par iemācīto cauro vīli, dūriņu rakstiem, pareizi norauktu zekes «purnīnu». Tāpat par 1949.gada 7. klases izlaidumam glīti sagatavotām sviestmaizītēm, kad mēs, divas paralēlklases, martā palikām bez audzinātājām Melitas

Riekstiņas un Ausmas Tenteles.

50. gadu vidū, aizverot skolas durvis, viņa kļuva mana kolēge bērnu bibliotēkā. Smaidiņa, mierīga, ar pedagoģa talantu viņa viegli tika galā ar tā laika resgajiem – organizējot gan šaha, gan dambretes turnīrus, viktorīnas.

Mīsu kopejā darba gaitas diemžēl nebija ilgas. N. Nurmika prata viņu novērtēt un man «atņēma». Kultūras nama laiks visiem vēl labā atmīnā, tāpat ekskursiju klubā braucieni gan uz teātri, gan citur, kopā ar Paegliņš «celojošo grozu», pildītu ar maižītēm un kafiju.

Gadi gāja un prasīja savu tiesu, un atkal Paegliņs ieiegriežas bērnu bibliotēkā, bet šoreiz ar bagātu grāmatu klāstu: nopirkusi, izlasījusi un atnesusi mums. Grāmatu vidū arī seni izdevumi.

Dzīves pēdējos gados izstrādāts noteikts maršruts pastaigām pa pilsētu. Sākumā divreiz dienā, bet, solījēm kļūstot gurdākiem, – reizi.

Katra tikšanās ar viņu bija kā gaišs saules stāriņš visai dienai. Atbildē uz jautājumu: «Kā klājas?» vienmēr bija: «Pa pirmo!»

Par visu to un par daudz ko citu paldies Tev, Paegliņ!

Lai Tev gaišs Aizsaules celš!

Rudens maize lauku īaudīm

Mīli un sirsniņi! Dzejnieku viesošanās Dzejas dienās Ramatas sākumskolā.

Rudens ir kātā, un zemniekus no saviem laukiem un mazdārziņu īpašnieku no saviem zemes pleķišiem ir izdzinušas negantās lietavas. Ar savu nomierinošo roku šīs laiks aicina īaudīs piesest, atvilkāt elpu, padomāt, pameditēt vai arī vienkarši palasiņt dzeju.

Laikam jau tāpēc Dzejas dienas vienmēr rīko rudēni...

Ari šogad, tāpat kā citu gadu, sadarbojoties LKF Mazsalacas novada kopai, Mazsalacas un Ramatas pašvaldībām, kā arī Ramatas sākumskolai un Mazsalacas pilsētas un bērnu bibliotēkā, notika ikgadējais Dzejas dienu pasākums pie Marijas Pēkšēnas piemiņas akmens Ramatā, uz Nuķu pusmužas noras.

Ciemos bija aicināti dzejnieki Arnolds Auziņš, Juris Helds, Viķis, Agita Dragūna, Inese Janovska, Eva Mārtuža, Maksimilians Kvite un Tamāra Skrīna.

Lai arī laiks pasākuma apmeklētājus nelutināja – kā jau rudēni, tomēr ziedi pie Marijas Pēkšēnas pieminekļa tika nolikti, un arī senioru ansamblis «Dziesmotā senatne», nelikdamies ne zinīs par lietus lāsēm, bezgala mundri un skanīgi rāsīja dziesmu pēc dziesmas, pierēcējot zem lietusargiem pasaļēpušos īaudīs. Paldies viņiem par energisko dziedāšanu, dzenējot lietus mākoņus!

Pasaikuma tālākā norise gan tika pārcelta uz Ramatas sākumskolu, kur dzejniekiem un pasākuma apmeklētājiem par prieku mazie Ramatas sākumskolas skolēni patīkami pārsteidza ar sagatavotiem dzejoliem, bet pēc tam savā dzējā dalīties kārtā bija dzejniekiem, un viņi miljuprāt to arī darīja.

Arnolds Auziņš:

– Atbraukt uz Mazsalacu un Ramatu Dzejas

dienās – man tā ir uzlādēšanās! Dzirdēt un redzēt, kā dzeju uzņem publīka, kaut vai Mazsalacas skolā – tas bija kaut kas vienreizējs, jo dzejnieks ne vienmēr novērtē savu dzejoli, bet to dara publīka brīdī, kad dzejolis tiek lasīts – un tad var redzēt, vai tas dzejolis ko aizķer vai ne.

Vai dzeja joprojām ir aktuāla bērnu un jauniešu vidū?

– Es domāju, jā. Vidusskolēniem, piemēram, līdzi par mīlestību, un šķiet, viņiem patīk!

Reiz biju Kemeru sanatorijā – prasīju: kādu dzeju jūs gribat dzirdēt? Viņi teica – visādu, var arī par mīlestību, tikai par politiku ne. Lūk, tas mani loti pārsteidza, jo kā cilvēkiem var neinteresēt politika?

Viks:

– Katru gadu, uz Ramatu braucot, jūtos arvien stabilāk, arvien sakāpināk. Man joti patīk lauku cilvēki, viņu sirsniņa, tāpēc, kad uzaicina, es arī labprāt braucu. Patīk arī, ka lauku cilvēki tiecas ne tikai pēc miesiskās, bet arī pēc garīgās barības.

Vai jums liekas, ka joprojām šī garīgā barība ir aktuāla lauku cilvēkiem?

– Par citiem nemāku teikt. Man pašam liekas, ka izejas punkts ir cilvēka gars. Tas nosaka visu pārējo, no kā cilvēks sastāv. Gars iespāido nervu sistēmu, fizioloģiju... Ja gars ir sakārtots, tad cilvēks būs vesels arī miesīgi.

Tomēr rudens ir arī plaujas laiks, tāpēc, kad gars bija uzpildīts ar labu dzeju un pozitīvām emocijām, pēc pasākuma Ramatas skolēnā ikvienam tika piedāvāta krūzīte piena un medusmaize – tā sacīt, dubults nepīst!